DZIENNIK POLSKI

ORGAN STRONNICTWA POLSKIEJ DEMOKRACJI

Nr.658 SOBOTA 8.KWIETNIA 1944 r. ROK V.

NA ZMARTWYCHWSTANIE.

Piąty raz obchodzimy w niewoli i okrutnym ucisku Swięto Zmartwychwstania-symbol zwycięstwa Ducha nad Materią. Piąty rok trwa droga krzyżowa Narodu, idącego przez polską Golgotę ku swemu zmartwychwstaniu. Drogę do wolności znaczymy mogiłami, znaczymy amarantem [illegible] ofiar, rozstrzeliwanych na ulicach miast, ginących w kaźniach, obozach i więzieniach. Miliony wywiezionych na roboty do bombardowanych miast Rzeszy, miliony wywiezionych w tajgi Sybiru i stepy Turkiestanu, setki tysięcy rozproszonych po Anglii, Ameryce, Persji, Syrii, Palestynie, Afryce i innych zakątkach świata. Niema narodu więcej rozproszonego i znękanego przez wichurę wojny.

Jeśli to dziś wspominamy, to nie dla wzruszeń i rozczulania się. Piąty rok cierpień w walce hartuje serca na wszelkie wzruszenia. Chcemy tylko stwierdzić, że mimo to wszystko - trwamy, walczymy i wierzymy. Wierzymy i wiemy, że przyjdzie zwycięstwo. I już w drodze do zmartwychwstania, duch narodu odniósł zwycięstwo, - był silniejszy od fizycznych udręk, zwyciężał niewolę.

Gdy w roku 1939 nastąpił czwarty rozbiór Polski, przypieczętowany paktem i dzielący nasz kraj na dwa nowe zabory, wierzyliśmy w Wolność. Gdy padła Francja i Europa okuta została w kajdany niemieckie - wiedzieliśmy, że odzyskamy Ojczyznę. Dziś Londyn, Waszyngton i Moskwa głoszą konieczność odbudowania silnej, potężnej i niepodległej Polski. Nawet Berlin zaczyna o nas mówić, i chce nas bronić. To znamię chwili, to oznaka klęski nazistowskiej, to zapowiedź bliskiego zmartwychwstania. Wojna weszła ponownie w granice Rzeczypospolitej, o granice te toczy się walka dyplomatyczna. Sytuacja aktualna napełnia wiele serc zmartwieniem i goryczą. Trawi je niepokój o przyszłość. W chwili takiej słabość i zwątpienie rozluźnia naszą wolę walki i zwycięstwa. W przedwiośniu Odrodzenia nie wolno osłabiać ducha, tak silnego przez pięć lat. Bo stwierdzić znowu należy, iż mimo wszystkie różnice poglądów politycznych, społecznych i ustrojowych, dzielących nasze społeczeństwo, naród jest jednomyślny w pewnych zasadniczych punktach. Są to truizmy :

- wolność i niepodległość narodu
- pełna suwerenność naszego państwa
- granice, zapewniające państwu obronność i bezpieczeństwo oraz pełny rozwój gospodarczy narodu.

Zjednoczeni przy tych truizmach, możemy ponosić porażki, możemy przechodzić ciężkie chwile, ale zwyciężyć musimy, gdy duchem i wolą silni będziemy.

Nie wolno jednak dotrzeć tylko do przystanku Niepodległości. Niepodległość to połowa drogi Zmartwychwstania i Odrodzenia. W wolnej ojczyźnie czeka nas praca i trud, bodaj czy nie większy niż dzisiejsza walka. Odrodzić się - to usunąć nasze przedwojenne braki, przebudować państwo, ustalić nowe warunki życia zgodnie z prądami, idącymi przez świat. Demokracja nie może zamknąć się w granicach politycznego frazesu, musi sięgnąć do głębi, musi objąć najszersze warstwy ludu. Przebudowa gospodarki rolnej, reorganizacja i rozbudowa przemysłu, muszą zapewnić dobrobyt masom chłopskim, robotniczym i inteligencji. Szkolnictwo musi zapewnić oświatę i równy start życiowy wszystkim obywatelom. Poczucie więzi społecznej i obowiązków z niej wypływających, świadomość obywatela muszą być motorem pobudzającym naród do działania, do pracy nad stworzeniem wewnętrznie silnej i potężnej ojczyzny. Tylko te przemiany, tylko taka przebudowa naszego życia państwowego i społecznego, może zapewnić obronność i byt niepodległy naszego państwa, pozwolić Polsce zająć należne jej miejsce w gronie narodów. Tak, jak Golgota ku wolności jest pełna ofiar i trudów, tak odrodzenie naszej ojczyzny musi pochłaniać wszystkie nasze myśli i siły.

Ale dojdziemy i zwyciężymy.

POLITYCZNE AKTUALNOSCI W RADIO.

– Mimo, iż rząd polski rozkazał armii krajowej współpracować z armią sowiecką w walce z Niemcami na terenach Polski, a tak rozkaz jak i wspomniane fakty tej współpracy ogłaszane są przez radio londyńskie, rozgłośnia moskiewska w dniu 1. kwietnia o godz. 5-tej popołudniu w audycji dla Polaków zaatakowała ostro rząd polski za jego rzekomo prohitlerowskie stanowisko ujawnione przez to, że ... zabronił polskim partyzantom współpracować z wojskami sowieckimi. Atak Moskwy był bardzo ostry w tonie i treści, niespotykanym wogóle w obozie sprzymierzonych. W dniu 4. kwietnia ta sama radiostacja omawiając kwestię polskich kresów wschodnich stwierdziła, że na terenie Ukrainy Zachodniej Polacy byli mniejszością i pozostawali pod wpływem kultury ukraińskiej. Wielu Polaków wynaradawiało się i stawało się Ukraińcami. – Propaganda polska podaje fałszywe cyfry operując terminem, że każdy katolik jest Polakiem a prawosławny Ukraińcem, co nie odpowiada rzeczywistości, bo jest wielu Ukraińców katolików. Sięgnięto nawet do śp. Austrii, bowiem statystyka austriacka miała wykazać, że w roku 1908 w czasie wyborów głosowało na tych terenach 75% Ukraińców i 25% Polaków. Odnośnie polonii amerykańskiej Moskwa podkreśliła, że Polacy w Ameryce nie mają pojęcia o stosunkach na kresach.

– Węgry okupowane przez Niemcy przechodzą silny kryzys wewnętrzny. Nowy rząd proniemiecki słucha dyktanda ambasadora Niemiec, wydając zarządzenia ograniczające naród węgierski w ujawnieniu jego woli. – Po aresztowaniu przywódców partii demokratycznych i rozwiązaniu tych stronnictw oraz zawieszeniu ich pism, zabroniono słuchać zagranicznego radia, nakazano Żydom nosić żółtą gwiazdę oraz zorganizowano falę aresztowań. Neutralni donoszą o walkach wojsk węgierskich z Niemcami, podobno 7 dywizyj ma stawiać jeszcze opór. Koło Koseowa poddał się bez walki Rosjanom cały 44 p.p. węgierski wraz ze sztabem. Ostatnie bombardowanie Budapesztu spowodowało pospieszną ewakuację stolicy i wprowadzenie stanu oblężenia.

– W Rumunii panika jest coraz większa. Fale uciekinierów zalewają kraj. Ludność nie wierzy w możliwość obrony kraju przez własną armię a nawet Niemców. Rząd grozi karą śmierci za pomoc spadochroniarzom. – Stan wrzenia w Rumunii zmusił Ribbentropa do smutnych wynurzeń. Stwierdził on, że sytuacja Niemiec jest podobna do roku 1918, ale wola walki jest nadal nieugięta. Zapewnił dalej, że Rumunię będą Niemcy równie zaciecie bronić jak samego Berlina.

– Rząd bułgarski mimo nacisku Hitlera odrzucił żądanie wysłania swych wojsk przeciw powstańcom jugosłowiańskim jak również do Rumunii.

– Były premier fiński Passikiwi powrócił do Helsinek z Moskwy, gdzie przeprowadzał rozmowy. Parlament fiński odbył w poniedziałek tajne posiedzenie, następnie odroczył obrady do 12. bm. Treść posiedzenia parlamentu jest nieznana. W związku z tym szwedzki dziennik "Swenska Dagbladet" stwierdza, że dążenia pokojowe zyskują w Finlandii na sile i ostatnie wydarzenia niewątpliwie przyczyniły się do wzmożenia tych tendencyj Finlandii.

– Korespondent dyplomatyczny "Timesa" w ten sposób przedstawia obecną sytuację Finlandii. Druga odpowiedź Finlandii na warunki sowieckie przesłana została do Stockholmu w piątek i powinna się znaleźć w Moskwie przed upływem terminu wyznaczonego przez Sowiety. Jak oczekiwano rząd fiński w swej odpowiedzi nie odrzuca ani nie przyjmuje wszystkich sowieckich warunków, lecz w dalszym ciągu sugeruje pewne zmiany warunków, szczególnie o ile chodzi o internowanie 80.000 wojsk niemieckich znajdujących się w półn. Finlandii. Finnowie zażądali poza tym szczegółowego wyjaśnienia warunków. W porozumieniu z Londynem Sowiety ostro odpowiedziały Finlandii, że musi ona przyjąć wszystkie warunki i dopiero wtedy mogą rozpocząć się rozmowy. Tak więc Finnowie nie mogą oczekiwać zadawalającej odpowiedzi z Moskwy, póki nie zmienią swego zasadniczego stanowiska. Wahanie Finlandii w tej sytuacji wskazywać może krótkowzroczność, bo Moskwa półoficjalnie wyraziła swą zdecydowaną opinię. Mówi się n.p. że Sowiety zadowoliłyby się, gdyby Finlandia zdecydowała się izolować wojska niemieckie na pewnym obszarze, nie internując ich za drutami kolczastymi. Mówi się również że chociaż Sowiety żądają by Finlandia powróciła do swych granic z roku 1940, Sowiety zdecydowane są dyskutować sprawę bazy w Hangö, którą otrzymały w roku 1940. Te fakty powinny być wzięte pod uwagę przez Finlandię.

–o–o–o–o–

WSPÓŁPRACA ARMII KRAJOWEJ Z WOJSKAMI SOWIECKIMI.

Polska Agencja Telegraficzna została upoważniona przez rząd R.P. do ogłoszenia następującego urzędowego komunikatu :

" W świetle raportów, jakie nadeszły z kraju, akcja Armii Krajowej, prowadzona na tyłach wojsk niemieckich, przybrała szczególnie wielkie rozmiary w województwie Wileńskim i Wołyńskim. Liczne oddziały wojsk niemieckich zostały rozbite, zdobyto duże ilości broni i wzięto licznych jeńców, nawiązując współpracę z wojskami sowieckimi. Komendant okr. wołyńskiego nawiązał kontakt z dowództwem sowieckim pod Łuckiem zaznaczając przy tym, iż podlega rozkazom rządu polskiego w Londynie oraz dowódcy Armii Krajowej w kraju, zaproponował ścisłą współpracę wojskom rosyjskim w walce z Niemcami. W dniu 26.3. udał się do dowództwa sowieckiego, gdzie zakomunikowano mu warunki tej współpracy, według instrukcji otrzymanych przez dowództwo sowieckie z Moskwy. Komendant okręgu wołyńskiego zastrzegł sobie przestudiowanie postawionych warunków i udzielenie odpowiedzi, która po uzgodnieniu jej z naczelnym dowództwem Armii Krajowej została za kilka dni wręczona władzom sowieckim".

-.-.-.-.-.-

KOMUNIKAT Nr.1 DOWODZTWA ARMII KRAJOWEJ z dn.29.marca 1944 r.

NA WILEŃSZCZYZNIE.

W dniu 18.I. nasz oddział partyzancki po stoczeniu walki z oddziałem niemiecko-litewskim w sile około 100 ludzi w rejonie Mikuliszki-Łopiejki, zmusił nieprzyjaciela do ucieczki, zdobywając 2 rkm., 38 karabinów i amunicję. Nieprzyjaciel stracił 6 Niemców i 39 Litwinów. Inny nasz oddział po godzinnej walce w rejonie Zodziszki rozbił oddział niemiecki około 70 ludzi, zdobywając m.i. samochód i działko ppanc. Straty wroga 18 ludzi. Tenże oddział w dniu 31.1. w rej. Worsiany stoczył walkę z oddziałem niemiecko-ukraińskim w sile około 120 ludzi, zadając mu 50% strat i zdobywając 1 ckm, 5 rkm i 50 karabinów.

NA WOŁYNIU. Dn.9.marca oddział 50 pp. uderzył na obsadzone przez Niemców Hołoby i zdobył ckm i broń lekką, straty wroga 30 ludzi. Dn.17.3. nasz oddział pod Kowlem uderzył na kolumnę niemiecką, zdobył znaczną ilość broni i wziął 100 jeńców. Dn.20.3. nasze oddziały zdobyły Turzysk, zdobyto liczną broń. Dn.23. i 24.3. w walkach w rej. Lubomla oddział nasze wzięły do niewoli dwóch oficerów i 70 szeregowców, zdobyto ckm, broń ręczną i ciągnik.

-.-.-.-.-.-

CIEZKIE WALKI NA WSCHODZIE.

Armia Zukowa naciera w dalszym ciągu wielkimi siłami na Lwów i toczy ciężkie walki z kontratakującymi Niemcami. Miasto Skała zostało zdobyte, a otoczone wojska niemieckie są likwidowane, przyczym zajęto 6.000 samochodów. Wojska Koniewa zdobyły punkty oporu na przedpolu Kiszyniewa oraz odrzuciły silne kontrataki niemieckie, dążące do odzyskania linii kolejowej Odessa Tiraspol, wzięto 2.000 jeńców i 70 dział.- Na trzecim odcinku frontu ukraińskiego gen. Malinowski zdobył na przedpolu Odessy Owidiopol i 60 miejscowości. Oddziały rosyjskie nacierające z innego kierunku miały dotrzeć do przedmieść Odessy. Niemcy rzucili wielkie rezerwy do walki o Odessę, toczy się więc o ten ważny port zacięta bitwa. W rej. Razdzielnaja Rosjanie otoczyli grupę wojsk niemieckich, złożoną z 6-ciu dywizji. W dwudniowych walkach poległo 5.000 Niemców, a 1.000 wzięto do niewoli. Rosjanie zdobyli wielkie łupy m.i. 1.100 wagonów ze sprzętem i materiałem.

INNE FRONTY.

ZACHÓD. - Formacje Moskito bombardowały w nocy Nadrenię bez strat własnych, a Amerykanie dokonali dziennych nalotów na Pas de Calais i lotniska w półn. Francji. Lancastery bombardowały fabryki w Tuluzie. Z trzech fabryk jedna została kompletnie zniszczona,

-.-

Wszystkim Czytelnikom i Sympatykom życzymy szczęśliwych i spokojnych Świąt, pragnąc gorąco wraz z Nimi, by przyszłą Wielkanoc obchodzić mogliśmy w wolnej, niepodległej i szczęśliwej Polsce.

REDAKCJA.

inne unieruchomione z powodu wielkich uszkodzeń. Straty aliantów wynoszą 1 samolot.

POŁUDNIE. W Włoszech wzrasta działalność artyleryjska. Sprzymierzeni zbombardowali lotniska w Ciampino i port w Formii. Wojska Tito prowadzą walki w zach. Bośni. Przy wybitnej współpracy włoskiej dywizji Garibaldczyków Niemcy są wypierani z pozycji. Eskadry amerykańskie, bombardujące onegdaj Ploeszti, natrafiły na opór ze strony 150 niem. myśliwców. Walka trwała 40 minut. Zniszczono 44 niem. maszyny, tracąc 4 własne.

DALEKI WSCHÓD. - Na Nowej Gwinei oddziały australijskie doszły na 9 mil do bazy japońskiej Bogadżin. Na bazę Wewak zrzucono 200 ton bomb, na Rabaul 100 ton bomb, niszcząc 25 myśliwców japońskich. Amerykanie zbombardowali ponownie wyspę Ponape w archipelagu Karolinów. W ostatnich walkach w Birmie Japończycy ponieśli ciężkie straty.

OBÓZ WASALI NIEMIEC.

W nalocie na Budapeszt zrzucono tysiąc ton bomb. Na skutek zniszczeń w urządzeniach kolejowych, ewakuacja miasta została odwołana. Robotnikom pracującym w przemyśle wojennym zabroniono opuszczać Budapeszt. Żydzi nie dostali pozwolenia na opuszczanie Budapesztu. Władze węgierskie uznały rejony Mukaczewa i Uszhorodu na Rusi Podkarpackiej za strefy zakazane. Rząd zarządził przymusową pracę kobiet w przemyśle wojennym. Londyn nadał apel do policji węgierskiej, wzywając ją do współpracy z patriotycznym ruchem oporu.

Artykuł "Prawdy" omawia słowa Mołotowa o stosunku Rosji do Rumunii. Czerwona armia - pisze "Prawda" - została stworzona nie dla podboju innych państw, ale dla obrony granic Rosji. Pamiętamy jednak, że poza granicami Rosji cierpi ucisk wiele innych sióstr i braci. Tryumf naszych zwycięstw jest zachmurzony myślą o nich. Wojska nasze pójdą w zwycięskim pochodzie poprzez granice Rumunii i zmuszą Niemcy do kapitulacji. - Sprawozdawcy rosyjscy podają, że Niemcy muszą zmuszać chłopów rumuńskich do opuszczania swych siedzib, którzy nie obawiają się zupełnie nadchodzących wojsk rosyjskich.

W sprawie Finlandii pisze dziennik szwedzki, że Szwecja jest bardzo rozczarowana, iż Finlandia nie zawarła pokoju. Na apel niemieckiego radia, żeby Szwecja nie skłaniała Finlandii do pokoju za cenę utraty terytoriów, pisze dziennik szwedzki, że Niemcy przed czterema laty skłonili Finlandię do oddania tych terenów. Niemcy pozbawili wiele narodów nietylko terytoriów, ale własności i wolności. - Wojska fińskie powiększyły obsadę swych załóg na wyspach Alandzkich. Wicepremier fiński Tanner udał się do Stockholmu.

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

- Min. Raczyński i brytyjski podsekretarz stanu Cadogan podpisali dn. 4. bm. w imieniu obu rządów protokół o współpracy lotnictwa polskiego z brytyjskim. Moskwa prowadzi nadal silną kampanię antypolską. I tak w dn. 6. bm. podała wiadomość, że min. Eden oświadczył w Izbie Gmin, iż rozmawiał z przedstawicielami rządu polskiego w sprawie antysemityzmu w armii polskiej. Pomimo bowiem starań ze strony rządu R.P. w armii panuje antysemityzm. Wielu żołnierzy oddanych zostało pod sąd wojskowy, a 60-ciu zostało skazanych na wcielenie do armii angielskiej.

- Patriarcha wszechrosyjski Sergjusz omówił w specjalnym artykule zagadnienie czy można uznać Papieża za namiestnika Bożego na ziemi. Oczywiście, że oświadczył się przeciw temu podkreślając, że Papież mógłby być tylko głową zjednoczonych wyznań chrześcijańskich w charakterze obieralnego prezydenta kościołów. Artykuł zakończył wezwaniem do unifikacji wyznań w tym duchu.

- Minister pracy Bevin ostro potępił strejki górników, podejmowane przez nich wbrew ich własnym przywódcom. To postępowanie grozi wprowadzeniem pewnych zarządzeń przymusowych. Taką analogiczną opinię wygłosił przewodniczący federacji górników oraz szereg innych przywódców podkreślających, że u źródła strejków tkwią złośliwe machinacje. Minister pracy odbył konferencję z Lloyd Georgem w związku z sytuacją w górnictwie. - Rządowi ma być przedstawiony projekt o możliwości opanowania strejku. Sytuacja już się poprawiła, szereg przedsiębiorstw powróciło do pracy. Policja angielska prowadzi dochodzenia co do organizacji strejków i sprężyn ukrytych, które je wywołały.

NA FUNDUSZ PRASY: Od Przyjaciela-5.000 zł. Jorek-140, Zbych-50, Pax-20, Z.W.-30, Woda-25, Kopacz-50, Nr. 18-100, Jędrek-100, Szczerbiec-100, Smukły-100, Krzemień-50, Piepie-50, Junosza-50, Wiesław-150, Dyzio-40, Romulus-20, Czołg-50, Mateusz-50, Kotwica-50, Rola-50, Ciernie-50, Sosna-20, Wierny-260, Ofiara terroru, ...da-100, Bezinteresowny-500, Aton-50, Żyła-25.

---ooo|ooo---